

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Agenda, Sev Ritvale Osnabrvdense

Franz Wilhelm <Osnabrück, Bischof>

Coloniæ Agrippinæ

De Exequiis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41233

corpus, de more, honeste compositum, loco decenti cum lumine collocetur; ac parva crux super pectus inter manus defuncti ponatur: aut, ubi crux desit, manus in modum crucis componantur: interdumque aspergatur aquâ benedictâ: & interim donec efferatur, qui adsunt, si ve Sacerdotes si ve alii, orabunt pro defuncto.

DE EXEQUIIS.

*S*acras caerimonias ac ritus, quibus, ex antiquissima traditione & summorum Pontificum institutis, sancta Mater Ecclesia Catholica in filiorum suorum exequiis uti solet, tamquam vera religionis mysteria, Christianaeque pietatis signa, & fidelium mortuorum saluberrima suffragia, Parochi summo studio servare debent, atque usu retinere.

His itaque praestandis, qua par est modestia ac devotione, ita se habebunt, ut ad defunctorum salutem, simulque ad vivorum pietatem, quemadmodum vere sunt, non ad questum, ejusmodi ritus sancti instituti esse videantur.

Nullum corpus sepeliatur, praesertim si mors repentina fuerit, nisi post debitum temporis intervallum; ut nullus omnino de morte relinquatur dubitandi locus.

Quod antiquissimi est instituti, illud, quantum fieri poterit, retineatur, ut Missa, praesente corpore defuncti, pro eo celebretur, antequam sepultura tradatur.

Si quis die festo sit sepeliendus, Missa propria pro defunctis, praesente corpore, celebrari poterit; dum tamen Conventualis Missa & officia divina non impediuntur, magnaque diei celebritas non obstet.

Caveant omnino Parochi, aliique Sacerdotes, ne, sepulturae vel exequiarum seu anniversarii mortuorum officii causa, quic-

quam

quam paciscantur, aut, tamquam pretium, exigant. Sed iis elemosynis contenti sint, quæ aut probata consuetudine dari solent, aut Ordinarius constituerit. Neque permittant, ut pallia, aut alia altaris ornamenta, ad ornatum feretri vel tumbæ adhibeantur.

Cum autem antiquissimi ritus Ecclesiastici sit, cereos accensos in exequiis & funeribus deferre, caveant item, ne ejusmodi ritus omittatur, ac ne quid avare aut indigne in eo committatur.

Pauperes vero, quibus mortuis nihil, aut ita parum ut propriis impensis humari non possint, superest, gratis omnino sepeliantur; ac debita lumina suis impensis, si opus fuerit, adhibeant Sacerdotes ad quos defuncti cura pertinet, vel aliqua pia Confraternitas, si fuerit, juxta loci consuetudinem.

Ubi viget antiqua consuetudo sepeliendi mortuos in Cæmeteriis, retineatur, & ubi fieri potest, restituatur; at verò, cui locus sepultura dabitur in Ecclesia, humi tantum detur. Cadavera autem prope altaria non sepeliantur.

Sepulchra Sacerdotum & Clericorum cujuscumque Ordinis, ubi fieri potest, à sepulchris laicorum separata sint, ac decentiori loco sita; atque ita, ubi commodum fuerit, ut, alia pro Sacerdotibus, alia pro inferioris Ordinis Ecclesiæ ministris, parata sint.

Sacerdos, aut cujuscumque Ordinis Clericus, defunctus, vestitu Sacerdotali vel Clericali, quem Ordinis sui ratio deposcit, indui debet. Sacerdos quidem super talarem vestem, amictu, albâ, cingulo, manipulo, stolâ, & casulâ seu planetâ violaceâ, sit indutus.

Diaconus vero induatur amictu, albâ, cingulo, manipulo, stolâ super humerum sinistrum, quæ sub axilla dextra annectatur, & Dalmaticâ violaceâ.

Subdiaconus autem amictu, albâ, cingulo, manipulo, & tunicellâ.

Nullum porro cadaver, perpetuæ sepulture traditum, ex ulla cujuscumque Ordinis Ecclesiæ asportari liceat, nisi de licentia Ordinarii.

Laici

*Laici cadaver, quolibet generis aut dignitatis titulo prae-
ditus ille fuerit, Clerici ne deferant, sed laici.*

*Corpora defunctorum in Ecclesia ponenda sunt, pedibus versus
altare majus; vel, si conduntur in Oratoriis aut Capellis, ponan-
tur cum pedibus versis ad illarum altaria: quod etiam pro situ
& loco fiat in sepulchro. Presbyteri verò habeant caput versus
altare.*

*Ceterum, nemo Christianus, in communionem fidelium defun-
ctus, extra Ecclesiam aut cœmeterium rite benedictum sepeliri de-
bet: sed, si necessitas cogat, ex aliquo eventu, aliquando ad tempus
aliter fieri; curetur, ut, quatenus fieri poterit, corpus in locum sa-
crum quamprimum transferatur; & interim semper Crux ca-
piti illius apponi debet, ad significandum, illum in Christo quie-
visse.*

Quibus non liceat dare Ecclesiasticam sepulturam.

Ignorare non debet Parochus, qui ab Ecclesiastica sepultura ipso
jure sint excludendi; ne quemquam ad illam, contra sacrorum
Canonum decreta, umquam admittat.

*Negatur igitur Ecclesiastica sepultura Paganis, Iudaeis, & om-
nibus infidelibus; hereticis, & eorum fautoribus; apostatis à Chri-
stiana fide; schismaticis; & publice excommunicatis majori ex-
communicatione; interdictis nominatim, & iis, qui sunt in loco in-
terdicto, eo durante.*

*Seipos occidentibus ob desperationem vel iracundiam, (non ta-
men si ex insania id accidat,) nisi ante mortem dederint signa pœ-
nitentiae.*

*Morientibus in duello, etiamsi ante obitum dederint pœnitentiae
signa.*

*Manifestis & publicis peccatoribus, qui sine pœnitentia perie-
runt.*